

נערת

א יפוח האמא של הקופים? שואלים ילדי ירושלים המבקרים בגן-החיות התנכיי שבצפון. מבעד לסורגים מציעים אליהם השימפנזים, האוראנגוטאנים וקופי העכביש בעיניים עצובות. הם תולים את עיניהם במבקרים כאילו חיפשו ביניהם מישהו מוכר, את אמם שאבדה לפני חודש.

במשך שנתיים היתה דרורה אטיאס (21), חלק מנופו של גן-החיות התנכיי. ראו אותה בכלובי הקופים, מטפלת ומאכילה אותם. ראו אותה מניקה גורי-אריות מתוך בקבוק. ראו אותה גוערת בילדים המנסים לחלוש נוצות צבעוניות מתוך זנבו של הטוס, או נופת בפירוחים המשליכים פסולת לחיות.

היא הגיעה לגן בדרך מקרה בלבד. יום אחד נשכה כלבת-הואב הקטנה שלה מישור מתושבי שיכון-האסבסטונים שבקרית-יובל, בו מתגוררת דרורה עם משפחתה. תפסו את הגורה הקטנה והכניסו להסגר. דרורה היתה באה לבקרה מדי יום. ראה הוטרינאר המחו-זי את מסירותה לכלב והציע לה עבודה בגן-החיות.

עד אז נמסכה דרורה אל חיות כאל תחביב. עוד בעיירת מולדתה, קניטרה שבמרוקו, שם היה לאמה באר קטן, היתה נמשכת תמיד לקרקסים בהם הופיעו חיות מאולפות, או יושבת ליד הבריכה העירונית ונוצצת עיניה בכרבורים הצחורים השטים במים. בבית היה תמיד כלב. ואלבום התמונות של דרורה גדוש תמונות של כלבים, חתולים, אריות ושאר מיני חיות ממש כשם שאלבומיהן של נערות אחרות גדוש בתמונות מעריצים.

אבל רק שעה שהחלה לעבוד בגן-החיות גילתה דרורה שהחיות הן עולמה. נתנו לה תחילה לספל בקופי-העכביש, קופים דרום-אמריקאים קטנים, בעלי זנב ארוך הנעזרים בזנבם כברגל חמישית ונאחזים בעורתו בי ענפים. "בהתחלה הם ברחו ממני", נזכרה דבורה. "תפסתי קופיף אחד קטנציק. הוא היה חולה. כנראה חסרה לו אמא. האכלתי אותו בננה ולאט-לאט התחילו השאר לבוא אלי. במשך הזמן למדתי שחיות זקוקות לאהבה עוד יותר מבן-אדם. האדם יכול להסתדר לבד. חיות — לא. בטבע הן יכולות להסתדר, אבל כשהן בהסגר ואין להם חופש שיש להן בטבע, הן רעבות לאהבה."

אהבה — זה היה הדבר שדרורה אטיאס נתנה לחיות בקן התנכיי.

הם אהבו אותה כשהיתה באה אליהם פרוצה ולבושה בפשטות. כאשר היתה מופיעה בתסרוקת מסודרת בקפידה, היו הקופים

דרורה אטיאס

ממהרים לפרוץ את שערותיה. יום אחד הופיעה לגן כשלארשה כובע קש רחב-מיששה את הכובע ולבסוף נטלה איתו רי

נערת אוקטובר

הקופים

את המילים, אבל היא הבינה את הטון. כשהייתי עם הקופים למדתי שיש להם שפה משלהם. יש להם צעקות המביעות שמחה, עצב או פחד. למדתי לצעוק בדיוק כמוהם.

***

לא טרזן

א כד דרורה אטיאס הטיפוס של טרזן אשה. הנערה השקטה והחרוצה עלתה לפני שבע שנים לארץ במסגרת עליית-הנוער. שלוש שנים שהתה בחוות-הנוער-הציוני שב-בקטמון. משם גויסה לצה"ל, שירתה ב"תפקיד חובשת. כששחררה, היה עליה לנהל את משק-הבית באסבסטון הקטן שבקרית-יובל.

היו איתה שם, לפני שגם אמה עלתה לארץ, שני אחים ואחות. גם לשני האחים

ילדות במרוקו

מריצ'ס אטיאס (מימין) עם אחותה הצעירה בעיירת מולדתה קניטרה שבמרוקו. את השם דרורה קיבלה מריצ'ס בארץ, לאחר שאחד ממדריכי-הקבע כי השם מתאים לאופיה. דרורה עסקה בשעתו בבריאות ובריאות.

קוף בירושלים

דרורה אטיאס בחברת אחד מקופי טיפוחיה בגן-החיות התנכיי בירושלים. מלבד החיות, להן הקדישה את אהבתה, לא מצאה עדיין דרורה חברה אחרת שבה תוכל למצוא עניין מיוחד.

היתה זיקה לחיות, אבל בכיוון הפוך. שניהם ציידים-חובבים היוצאים בכל שעת פנאי להרי-ירושלים לציד, בעיקר חוגלות. בחדרה של דרורה תלוי רובה-הציד של אחיה וי קרני-צבאים שצדו.

העבודה בגן היתה מפרכת. היא הועסקה שם אמנם כחצי-משרה, אולם לעיתים קרובות היתה נשאת אחרי שעות העבודה. תוך כדי עבודתה עם החיות החלה דרורה להרגיש, שכדי לחיות עמן עליה להבינן, וכדי להבין עליה ללמוד. היא החלה ללמוד בשעורי-ערב כדי להשיג תעודת-בגרות, ש"תסלול בפניה את הדרך לאוניברסיטה.

אחרי יום של עבודה פיזית מאומצת היתה יושבת על ספסל-הלימודים, חוזרת הביתה בלילה ומכינה שיעורים. ובלילות היתה רות קמת חלום על למודי זואולוגיה באוניברסיטת טה. "אני רוצה ללמוד בעיקר על היונקים, להבין אותם כדי שאוכל להתקשר אליהם יותר, רוצה להתמסר למחקר חיות ולהקדיש את חיי לגידולם. וטרינארים יש בשפע. אך מומחים לחיות אין כל כך הרבה."

העבודה הקשה הפריעה לה בלימודים. היא חיפשה עבודה קלה יותר, אך שתהיה קשורה אף היא בחיות. כך נפרדה דרורה מהקופים שלה ועברה לבית-החיות האוניברסיטאי בירושלים. זה כבר אינו גן-חיות. "זה בית-חרושת לחיות. מגדלים שם עכבי רים, חולדות, חויריים ומשם מוסרים אותם למטרות מחקר למחלקות האוניברסיטה."

עכשיו היא צריכה לגדל חויריים. העבודה פחות מעניינת וגם החיות פחות אנושיות. אבל כך יכולה דרורה להתמסר ללימודיה. יום אחד אולי תחזור אל הקופים שלה. לא רק כאמא, אלא גם כאב ומורה.

שיסעה אותו לשניים. דרורה נזהרה שלא לבקר את הפילה בכובע. אלא שאו היה זה גיממי האוראנגוטאנג, שעשה את ה"מלאכה — נטל את כובעה השני וקרע אותו. גיקי השימפנזונה, רצתה אותה רק ל"עצמה. היא היתה קופה מפונקת. קודם לכן הופיעה במשך שנים בקרקס ניו-יורקי, היתה רגילה לחיים טובים. היא לא יכלה להשלים שאוהבים קופים אחרים מלבדה. כשהיתה דרורה מופיעה לחלק אוכל בכלוב, היתה גיקי נעלבת על שהיא מחלקת אוכל גם לשאר הקופים. יום אחד החליטה להפגין את זעמה. היא נעצה את שניה ברגלה של דרורה. "לא ידעתי מה לעשות", סיפרה דרורה. "בשום אופן לא יכולתי לסלק אותה ממני. הייתי מוכרחה לנשוך אותה בחורה. אבל לי זה כאב יותר. היו לה שניים גדולות וחזקות יותר."

באחד הימים קיבלה דרורה הודעה כי עליה לצאת לשרות מילואים. ביום שישי באה להפריד מחיות הגן, ללא קיטי, קופת אוראנגוטאנג קטנה, הרגישה באיזה חוש מיסתורי כי דרורה עומדת לעזובה לזמן רב. קיטי היתה קשורה אליה מאוד. היתה הולכת אחריה בגן כתינוקת הנאחזת בשמלת אמה. כשעמדה דרורה לעזוב את הגן, נית לחת קיטי על צווארה ולא רצתה לרדת. לבסוף הצליחה דרורה להוריד אותה בי כוח. קיטי טיפסה על עץ גבוה וסירבה לרדת. היא החלה ללקט ענפים ולבנות לעצמה בית קטן, כאילו הצהירה שאם דרורה עוזבת את הגן תעזוב גם היא. דרורה היתה נאלצת לטפס אל העץ ולהבטיח לקיטי כי תחזור וכי לא תעזוב אותה. רק אז הסכימה הקומה לחזור לכלוב.

האם הבינה קיטי את שפתה? "בטח שהבינה! היא אולי לא מבינה

בצריף אסבסט קטן שבקרית-יובל, בפרברי ירושלים, שוקדת דרורה על לימודיה, כדי שתוכל להגשים את חלומה: ללמוד זואולוגיה באוניברסיטה ולעסוק במחקר ובגידול חיות. היא גם מגדלת בביתה כלב ותוכי.

שעורי בית